

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

**ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ
НА НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ**

РИНОК ПРАЦІ І РОЗВИТОК ПРОФСПІЛКОВОГО РУХУ

12.2021-12.2026

Київ 2022

1. Назва науково-дослідної роботи.

Ринок праці і розвиток профспілкового руху.

2. Класифікаційна група науково-дослідної роботи.

Прикладна.

3. Підстава для виконання науково-дослідної роботи.

Рішення Вченої ради АПСВТ від 09.12.2021р., протокол № 4.

4. Виконавець науково-дослідної роботи.

Академія праці, соціальних відносин і туризму.

5. Науковий керівник науково-дослідної роботи:

Сухомлин Віктор Борисович,
Кандидат наук з державного управління, в.о. ректора АПСВТ.

6. Наукові керівники напрямів науково-дослідної роботи:

Економічний	Чорнодід Ігор Степанович, доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи
Психологічний	Пріб Гліб Анатолійович, доктор медичних наук, професор, проректор з наукової роботи
Юридичний	Журавель Ярослав Володимирович, доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету
Соціальний	Шелудченко Сергій Васильович, кандидат економічних наук, доцент, декан економіки, соціальних технологій та туризму факультету

7. Теми дослідження (предмет, об'єкт, методи дослідження).

Науково-дослідна тема реалізується в рамках гуманітарних наук: публічного управління і публічного адміністрування, юридичних, психологічних, туризму, економічних, соціальних.

Центральна проблема дослідження – євроінтеграційна перебудова системи суспільних відносин в Україні змінює роль професійних спілок, які стають менш залежними від держави та більш самостійними, що потребує розробці нових механізмів та шляхів реалізації їх діяльності у модернізованому ринку праці.

Наукові теми дослідження:

- 1. Державна політика у сфері трудових відносин та трансформації діяльності професійних спілок в сучасних (науковий керівник – завідувач кафедри публічного управління та публічної служби, кандидат наук з державного управління Качан Яна Віталіївна).*

Метою є вироблення пропозицій щодо модернізації ринку праці, забезпечення його сталості та гнучкості, а також виявлення та розробка механізмів оптимізації ролі профспілок у цьому процесі. Завдання дослідження:

- розкрити теоретико-методологічні засади державної політики у сфері трудових відносин;
- узагальнити досвід процесу удосконалення трудових відносин та трансформації діяльності професійних спілок в зарубіжних країнах;
- розкрити роль профспілок у виробленні та реалізації державної політики у сфері трудових відносин;
- показати роль центрів зайнятості в реалізації державної політики у сфері трудових відносин.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини на ринку праці.

Предмет дослідження – модернізація ринку праці та оптимізація ролі професійних спілок у цьому процесі.

Методи дослідження. Теоретичною основою дослідження є соціологічна парадигма вивчення трудової мобільності в умовах становлення національного ринку праці та визначення об'єктивних і суб'єктивних факторів впливу на процес його модернізації, що потребує системного підходу. У цьому аспекті аналізуються фактори, що детермінують розвиток ринку праці.

Передбачено використання інституціонального, нормативного, процедурного, структурно-функціонального та синергетичного наукових методологічних підходів. Загальні методи дослідження (аналіз документів, спостереження та порівняння) мають дозволити простежити динаміку модернізаційних процесів. Порівняльний аналіз, який поєднуватиметься з із синтезом та узагальненням, дозволить виявити закономірності та

особливості процесу посткомуністичної трансформації та модернізації ринку праці. Порівняльний метод буде використано аби зібрати, систематизувати та узагальнити значний масив інформації, виявляти схожість та різницю формування сучасних ринків праці в європейських країнах. Прийнятий у світовій практиці метод SWOT-аналізу передбачено використати для аналізу сучасного ринку праці в Україні для дослідження його сильних та слабих сторін, а також можливостей та загроз розвитку. Використання методу спостереження буде доцільним під час ознайомлення із діяльністю органів влади України та інших держав, а метод включеного спостереження буде використано для аналізу динаміки змін в організації та функціонуванні ринку праці в Україні та ролі в його трансформації профспілок. Інформаційну й емпіричну базу дослідження становитимуть Конституції та інші нормативно-правові акти України та держав Європи, матеріали офіційних сайтів органів влади й неурядових організацій, монографії і публікації у наукових виданнях, переважно фахових, довідкові та статистичні матеріали.

2. Правове регулювання інновацій у конституційних, адміністративних та фінансових правовідносинах (науковий керівник – завідувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, доктор юридичних наук, професор, Теремецький Владислав Іванович).

Метою є розробка правового забезпечення інновацій у конституційних, адміністративних та фінансових правовідносинах.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини у сфері правового забезпечення інновацій у конституційних, адміністративних та фінансових правовідносинах.

Предмет дослідження – правове забезпечення інновацій у конституційних, адміністративних та фінансових правовідносинах.

Методи дослідження. Методологічною основою напряму є сукупність філософських, загальнонаукових, спеціальних наукових методів, які мають своє безпосереднє застосування у юридичних дослідженнях. Серед загальнонаукових методів, що використовуються, основним є діалектичний метод наукового пізнання, застосування якого дозволить дослідити безперервний розвиток, якісні зміни та взаємозв'язки норм конституційного, адміністративного та фінансового права в контексті трансформації галузевого предмета. Методи юридичної лінгвістики, правничої герменевтики та логіко-семантичного аналізу застосовуються для з'ясування змісту багатозначних понять, а також формулювання базових понять досліджуваного об'єкта.

3. Правове регулювання інноваційних відносин в Україні (науковий керівник - завідувач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики, доктор юридичних наук, професор Діордіца Ігор Володимирович).

Метою є розробка правового забезпечення інноваційних відносин у сфері кримінальної юстиції та правозахисної діяльності.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини у сфері правового забезпечення інноваційних відносин у сфері кримінальної юстиції та правозахисної діяльності.

Предмет дослідження - правове забезпечення інноваційних відносин у сфері кримінальної юстиції та правозахисної діяльності.

Методи дослідження. Методологічною основою наряду є сукупність філософських, загальнонаукових, спеціальних наукових методів, які мають своє безпосереднє застосування у юридичних дослідженнях. Серед загальнонаукових методів, що використовуються, основним є діалектичний метод наукового пізнання, застосування якого дозволить дослідити безперервний розвиток, якісні зміни та взаємозв'язки норм кримінального права в контексті трансформації галузевого предмета. Методи юридичної лінгвістики, правничої герменевтики та логіко-семантичного аналізу застосовуються для з'ясування змісту багатозначних понять, а також формулювання базових понять досліджуваного об'єкта.

4. Правова роль профспілок та їх місце при захисті трудових прав (науковий керівник – завідувач кафедри цивільного, господарського та трудового права, доктор юридичних наук, доцент Бонтлаб Василь Васильович).

Метою є дослідження правової ролі профспілок та їх компетенція при захисті правових прав працівників.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини у сфері трудового законодавства за участю профспілок.

Предмет дослідження – правове становище профспілок та їх повноваження при захисті трудових прав працівників.

Методи дослідження. Методологічною основою наряду є сукупність філософських, загальнонаукових, спеціальних наукових методів, які мають своє безпосереднє застосування у юридичних дослідженнях. Основним є діалектичний метод наукового пізнання, застосування якого дозволить дослідити безперервний розвиток, якісні зміни та взаємозв'язки норм трудового законодавства та законодавства, яке регулює діяльність профспілок.

5. Психосоціальні детермінанти життєдіяльності особистості в умовах трансформації суспільства (науковий керівник – завідувач кафедри психології та соціальної роботи, доктор психологічних наук, доцент, Бебеза Людмила Євгенівна).

Метою є теоретично визначити та емпірично дослідити вплив психосоціальних чинників життєдіяльності особистості в умовах трансформації суспільства. Завдання дослідження:

- здійснити теоретичний аналіз стану вивченості проблеми життєдіяльності особистості у науковій літературі.
- визначити психологічні теоретико-методологічні напрями та підходи життєдіяльності особистості в умовах трансформації суспільства.
- розробити етапи та методичне забезпечення експериментального дослідження психосоціальних чинників життєдіяльності особистості в умовах трансформації суспільства.
- сформувати моделі та обґрунтувати технології оптимізації життєструктурування, самореалізації та самоздійснення особистості.

Об'єкт дослідження – життєдіяльність особистості в умовах трансформації суспільства.

Предмет дослідження – психосоціальні чинники та детермінанти життєдіяльності особистості в умовах трансформації суспільства.

Методи дослідження. Теоретичні: аналіз, синтез та узагальнення представлених у науковій літературі матеріалів щодо досліджуваної проблеми, теоретичне моделювання. Емпіричні: спостереження, бесіда, анкетування, експеримент.

6. Гуманітарні та лінгводидактичні парадигми, інформаційно-комунікаційні технології в освітніх і суспільних трансформаційних процесах (науковий керівник – завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, кандидат психологічних наук, доцент Бондар Світлана Іванівна).

Метою є розробка шляхів і методів удосконалення лінгвістичної та комунікативно-діяльної іншомовних компетентностей у професійній сфері. Завдання дослідження:

- ефективного використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в діджиталізації ринку праці та профспілок;
- надбання і поширення філософсько-історичних і гуманістично-аксіологічних знань, як елементів розвитку ринку праці і профспілкових рухів.

Предмет дослідження – освітньо-наукове забезпечення поставленої мети.

Об'єкт дослідження – шляхи і методи забезпечення складових розвитку ринку праці і профспілкового руху.

Методи дослідження. Методологічною основою напряму є сукупність лінгвістичних, дидактичних, філософських, математичних та загальнонаукових методів, які мають своє безпосереднє застосування у наукових та прикладних дослідженнях. Серед загальнонаукових методів, що використовуються, основними є діалектичний метод наукового пізнання та логіко-семантичний аналіз з метою з'ясування змісту та формулювання багатозначних і базових понять.

7. Зміни парадигми професійної підготовки фахівців туристичної сфери України в умовах трансформацій ринку праці в сучасному туризмі (науковий керівник – завідувач кафедри спеціальних туристичних дисциплін, доктор педагогічних наук Кашина Ганна Сергіївна).

Метою є підвищення релевантності системи підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі в Україні по відношенню до досягнення економічних цілей, встановлених суспільством, спрямовані на забезпечення сталого розвитку економіки в поствоєнних умовах. Завдання дослідження:

- систематизація світового та й вітчизняного досвіду, тенденцій упровадження засад сталого розвитку в освітній процес неперервної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі.
- теоретичне обґрунтування й розроблення концепції й моделі впровадження системи неперервної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі для забезпечення сталого розвитку економіки в поствоєнних умовах.
- розробка відповідних навчальних курсів для бакалаврських, магістерських та докторських програм.
- створення платформи для встановлення контактів між науковими колами, науковими дослідженнями, туристичною галуззю та владою задля потреб сталого розвитку суспільства.

Предмет дослідження – методологічні основи неперервної підготовки фахівців туристичної галузі для забезпечення сталого розвитку економіки в поствоєнних умовах.

Об'єкт дослідження – система неперервної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі для забезпечення сталого розвитку економіки в поствоєнних умовах.

Методи дослідження. Теоретичні: аналіз (історичний, нормативно-правовий), узагальнення, систематизація, співставлення різних поглядів на досліджувану проблему; моделювання. Емпіричні: методики діагностики готовності керівництва і педагогів закладів освіти до використання концепції сталого розвитку у систем освіти, формування освітнього середовища на засадах сталого розвитку; методи масового збирання емпіричного матеріалу; контент-аналіз нормативної документації, навчальних планів – для визначення особливостей неперервної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі для забезпечення сталого розвитку економіки в поствоєнних умовах, педагогічний експеримент – для

перевірки ефективності визначених організаційно-педагогічних умов неперервної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі для забезпечення сталого розвитку економіки в поствоєнних умовах. Статистичні: метод середніх величин, метод парних порівнянь, методи аналізу емпіричних даних за допомогою сучасних інформаційних технологій.

8. Ринок праці в Україні, тенденції та перспективи (науковий керівник – завідувач кафедри економіки підприємства та менеджменту, кандидат економічних наук, доцент, Василець Неля Михайлівна).

Метою є розв’язання комплексних проблем урівноваження попиту та пропозиції на ринку праці в Україні.

Об’єкт дослідження – ринок праці України.

Предмет дослідження – трансформація економічних досліджень ринку праці в нових соціально-економічних умовах.

Методи дослідження. Методи аналізу і синтезу, критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей, опитування, моделювання, прогнозування; логічного висновку, економіко-математичного моделювання, статистичного та економічного аналізів, узагальнення, контент аналізу.

9. Фінансове забезпечення функціонування різних форм бізнесу в Україні (науковий керівник – завідувач кафедри фінансів, кандидат економічних наук, доцент, Ткаченко Яніна Станіславівна).

Метою є розробка шляхів і методів удосконалення фінансових компетентностей у професійній сфері. Завдання дослідження:

- діджиталізація ринку праці: ефективне використання новітніх фінансових технологій;
- надбання і поширення фінансових знань як елементів розвитку ринку праці і профспілкових рухів.

Предмет дослідження – освітньо-наукове забезпечення поставленої мети.

Об’єкт дослідження – шляхи і методи забезпечення складових розвитку ринку праці і профспілкового руху.

Методи дослідження. Методологічною основою напряму є сукупність лінгвістичних, дидактичних, філософських, математичних та загальнонаукових методів, які мають своє безпосереднє застосування у наукових та прикладних дослідженнях. Серед загальнонаукових методів, що використовуються, основними є діалектичний метод наукового пізнання та логіко-семантичний аналіз з метою з’ясування змісту та формулювання багатозначних і базових понять.

10.Маркетингові дослідження на ринку праці в Україні (науковий керівник – завідувач кафедри маркетингу, доктор економічних наук, професор, Корчинська Олена Антонівна).

Метою є розв'язання комплексних проблем маркетингу щодо розвитку ринку праці в Україні

Об'єкт дослідження – ринок праці в Україні.

Предмет дослідження – трансформація маркетингових досліджень ринку праці в нових соціально-економічних умовах.

Методи дослідження. Методи аналізу і синтезу, критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей, опитування, моделювання, прогнозування; логічного висновку, економіко-математичного моделювання, статистичного та економічного аналізів, узагальнення, контент аналізу.

8. Вимоги до виконання науково-дослідної роботи.

Науково-дослідна робота за темою «Ринок праці і розвиток профспілкового руху» є продовженням наукових напрацювань науково-педагогічних працівників Академії праці, соціальних відносин і туризму. Масштаби проблем на ринку праці в Україні, що постають перед сучасним суспільством та державою, стрімко зростають, а складність таких завдань посилюється. Розв'язання теоретичних та практичних проблем у цій сфері можливе шляхом ґрунтовних міждисциплінарних науково-практичних досліджень та розробкою ряду рекомендацій із вдосконалення та адаптування ринку праці до нових економічних та політичних реалій.

Реалізація цілей має подолати негативні тенденції у сфері доходів працюючого населення. Вимогами до виконання роботи є наступні принципи і напрями оновлення політики зайнятості повоєнної економіки. А саме:

- орієнтація на екстрене забезпечення зайнятості та доходів за умов стабілізації безпеки та соцгуманітарної ситуації для груп осіб, що найбільше страждають в умовах, що складаються в країні;
- створення умов для відновлення економіки приймаючих громад;
- визначення загальнодержавної політики створення й розвитку робочих місць, яка має ґрунтуватися на принципах концепції гідної праці, а також сприяти розбудові інституційної спроможності ринку праці та соціального діалогу на національному рівні;
- визначення місця, ролі та значення Федерації профспілок України у подоланні проблем, що склалися в Україні, як інституції. Участь профспілкових організацій у представленні інтересів колективів та захист кожного члена профспілки.

Науково-дослідна робота включається до планів роботи кафедр Академії праці, соціальних відносин і туризму.

Облік і поточний контроль виконання науково-дослідної роботи здійснюють завідувачі відповідних кафедр, загальний контроль – проректор з наукової роботи.

Оцінювання результатів науково-дослідної роботи здійснюється з дотриманням таких вимог: отримання результатів, спрямованих на наукове забезпечення розв'язання завдань, що впливають із потреб практики, розроблення та створення пропозицій з урахуванням їх соціальної ефективності. Науково-дослідна робота вважається завершеною, якщо виконано всі заплановані завдання, оцінено результати та стан їх упровадження на засіданні кафедри.

Попереднє оцінювання отриманих результатів і приймання завершеної науково-дослідної роботи здійснюються Вченою радою Академії праці, соціальних відносин і туризму в межах планових термінів виконання науково-дослідної роботи.

Загальні вимоги до науково-дослідної роботи визначено законами України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», нормативними документами МОН України та Статутом Академії праці, соціальних відносин і туризму.

9. Терміни проведення науково-дослідної роботи.

Початок
грудень 2021 р.

Закінчення
грудень 2026 р.

10. Етапи науково-дослідної роботи.

Перший, початковий теоретичний етап (2021-2022 рр.):

- визначення мети, цілей та завдань дослідження, обґрунтування етапів дослідження.

Другий, проміжний, аналітичний етап (2023-2025 рр.):

- вирішення теоретичних питань, які входять у загальну проблему дослідження;
- вивчення практичних аспектів за напрямками дослідження, узагальнення досвіду теоретичних та практичних напрацювань з реалізації мети дослідження.

Третій, заключний, узагальнюючий (2026 рр.):

- узагальнення результатів досліджень;
- моделювання (прогнозний аналіз);
- оцінка повноти і якості вирішення поставлених завдань;
- підготовка і оформлення звітної документації.

11. Обсяг коштів на проведення робіт.

Науково-дослідна робота з здійснюється на громадських засадах.

12. Очікувані наукові результати науково-дослідної роботи.

У результаті реалізації наукової розробки для ринку праці і розвитку профспілкового руху буде досягнуто таких результатів:

- встановлено закономірності розвитку правового забезпечення інновацій у конституційних, адміністративних та фінансових правовідносинах;
- розвинуто термінологічний апарат у сфері правового забезпечення інновацій у конституційних, адміністративних та фінансових правовідносинах;
- сформовано пропозиції щодо правового забезпечення інновацій у конституційних, адміністративних та фінансових правовідносин;
- встановлено закономірності розвитку правового забезпечення інноваційних відносин у сфері кримінальної юстиції та правозахисної діяльності;
- розвинуто термінологічний апарат у сфері правового забезпечення інноваційних відносин у сфері кримінальної юстиції та правозахисної діяльності;
- сформовано пропозиції щодо правового забезпечення інноваційних відносин у сфері кримінальної юстиції та правозахисної діяльності;
- встановлення закономірності розвитку та етапи становлення профспілок в Україні та їх вплив на трудові відносини;
- сформовано пропозицій щодо вдосконалення законодавства, яке регулює діяльність профспілок в Україні при захисті трудових прав працівників;
- узагальнено теоретико-методологічні підходи з проблеми вивчення психосоціальних детермінант життєдіяльності особистості в умовах трансформації суспільства;
- розроблені навчальні курси для бакалаврських, магістерських та докторських програм спрямовані на забезпечення сталого соціально-економічного розвитку в поствоєнних умовах;
- створення платформи для взаємодії між науковими колами соціально-економічних галузей та владою задля потреб сталого розвитку суспільства.

13. Продукція, підготовлена за результатами виконання науково-дослідної роботи.

Результати науково-дослідної роботи будуть використано при підготовці тез доповідей за участю у наукових форумах, наукових майстернях, виданні наукових статей, словників, монографій у тому числі із участю профспілкових організацій та Федерації профспілок України і узагальнюються в формі підсумкового звіту.

14. Прогноз щодо впровадження результатів науково-дослідної роботи.

Впровадження результатів дослідження у навчальний процес підвищить релевантність підготовки майбутніх фахівців в системі професійних спілок та загалом в Україні по відношенню до досягнення економічних цілей встановлених суспільством спрямованих на забезпечення сталого соціально-економічного розвитку в поствоєнних умовах.

Основні положення науково-дослідної роботи можуть бути використанні для вдосконалення управлінської практики регулювання ринку праці, адаптації до нових тенденцій на ринку праці.

Реалізація завдань та впровадження результатів науково-дослідної роботи має сприяти модернізації ринку праці в Україні та оптимізації ролі професійних спілок у цьому процесі.

Соціальна-економічна значущість впровадження результатів полягає у гармонізації особистих та суспільних інтересів суб'єктів ринку праці. Соціальний ефектом будуть нові знання, вміння, навички, корисні соціально значимі зв'язки, можливості комунікації, взаємодії, партнерства, сприяння інтеграції освіти, науки і практики.

15. Практичне використання результатів науково-дослідної роботи.

Результати дослідження будуть використані фахівцями професійних спілок, представниками центральних та місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування, правоохоронних органів, судів, наукових працівників та викладачами вищих навчальних закладів.

У поствоєнних умовах фахівці професійних спілок та стейкхолдери будуть мати обґрунтовані, дієві тренінгові інструменти з психологічної допомоги працівникам.

Будуть об'єднані існуючі та створювані освітньо-наукові ресурси, пов'язані із підготовкою фахівців туристичної галузі в Україні та світі, для забезпечення інтегрованого доступу через уніфікований Web-інтерфейс на основі інформаційних джерел, які сприяють збору, опрацюванню, актуалізації, розповсюдженню та використанню цифрових інформаційних ресурсів, як у вітчизняному так і зарубіжному освітньо-інноваційному просторі.

Результати дослідження слугуватимуть основою для подальшого розвитку теоретичних, організаційно-правових, методологічних питань розвитку ринку праці, професійних спілок та удосконаленні проведення економічних, фінансових та маркетингових досліджень в Україні.

16. Перелік науково-технічної та іншої документації, що подається по завершенні науково-дослідної роботи.

За результатами науково-дослідної роботи готується щорічний звіт по кафедрах, якій подається до Вченої Ради Академії.

17. Порядок розгляду і приймання науково-дослідної роботи.

Узагальнений звіт науково-дослідної роботи подається до Вченої Ради Академії для розгляду на засіданні у листопаді 2026 року. Інформація про завершення науково-дослідної роботи розміщується у звіті Академії праці, соціальних відносин і туризму.